

Η Αριστερά στην Ευρώπη του 21ου αιώνα.

Π. Πιζάνιας, Ιούλιος 1997, από τα πρακτικά της Διεθνούς συνάντησης της Αθήνας.

«Οι αριστεροί βρίσκονται αντιμέτωποι με κάτι για το οποίο σχεδόν αδιαφορούσαν στην πολιτική τους σκέψη, την κυκλοφορία του κεφαλαίου και μάλιστα στη μορφή μη υλικών αξιών: με τα διεθνή χρηματιστήρια να λειτουργούν ως αγορές αυτονομημένες από την πραγματική παραγωγή και τις υπηρεσίες, με βιομηχανίες που η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών τους είναι πολλαπλάσια της πραγματικής αξίας των επιχειρήσεων καθαυτών, με τις ημερήσιες διεθνείς συναλλαγές χρηματιστικών αξιών σαράντα φορές μεγαλύτερες από τις συναλλαγές της πραγματικής οικονομίας.

Η βασική λογική της κυκλοφορίας του κεφαλαίου είναι ιστορικά παλιά. Η κυκλοφορία του χρήματος σε καθαρή μορφή παρήγαγε πάντοτε κέρδος χωρίς την παραμικρή παραγωγική και εμπορική διαμεσολάβηση πραγμάτων. Ωστόσο σήμερα η ποιότητά του είναι ριζικά διάφορη ως προς το παρελθόν και οι επιπτώσεις πολλαπλάσιας σημασίας. Σε αντίθεση με όσα υποστηρίζονται για την αιτιακή σχέση μεταξύ των σύγχρονων τεχνολογιών και της ανεργίας, η παραγωγή προσόδου απευθείας από το χρήμα και χωρίς καμία διαμεσολάβηση της παραγωγής και των υπηρεσιών θα πρέπει να είναι ο κατεξοχήν μηχανισμός που προκαλεί ανεργία και κοινωνικό αποκλεισμό, και είναι ενδεχομένως ο παράγοντας εκείνος που συμβάλλει σημαντικά στην αποπτώχευση μεγάλων τμημάτων των πληθυσμών του πλανήτη μας, από τον πρώτο ως και τον τέταρτο κόσμο.

Από κοινωνική άποψη, η ταχύτητα και το ύψος των αποδόσεων του **χρηματιστηριακού κεφαλαίου** σήμερα το καθιστούν το πλέον ελκυστικό σε όλες τις κοινωνικές κατηγορίες. Σήμερα αναδύεται ένα ισχυρότατο κεφάλαιο χρηματιστικού τύπου, πλανητικής εμβέλειας, για τη διευρυμένη αναπαραγωγή του οποίου έχουν ελάχιστη σημασία η ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής και η εργασία και το οποίο ως συλλογικό υποκείμενο άσκησης κυριαρχίας είναι απρόσωπο. Στηρίζεται σε μεσαία και ανώτερα στελέχη, είναι κεφάλαιο χωρίς μέσα παραγωγής αλλά με τέλεια ενσωματωμένη την υψηλή τεχνολογία, οργανωμένο σε θεσμούς υψηλής πλανητικής ευελιξίας και αποτελεσματικότητας.

Το χκ χάρις στην τεχνολογία και τους θεσμούς του, ως είδος συλλογικού υποκειμένου έχει αποδεσμευτεί από κάθε είδους καταναγκασμούς της πολιτικής και κοινωνικής γεωγραφίας.

Πλανητική εμβέλεια, θεσμική ευελιξία, ηλεκτρονική ταχύτητα για το χκ, έναντι πεπερασμένων γεωγραφικών ορίων, χαμηλής ευελιξίας και περίπλοκων διαδικασιών απόφασης για τα εθνικά κράτη.

Η δράση του διεθνούς κεφαλαίου σε παγκόσμιο επίπεδο είναι συνεκτική και τείνει προς την **καθιέρωση ενός ενιαίου μοντέλου παγκόσμιας οικονομίας** οργανωμένης με **δυσ κριτήρια** : **απόλυτη ελευθερία της αγοράς, γρήγορη και υψηλή απόδοση**. Στόχος, η συνεκτικότητα και η υψηλή αποτελεσματικότητα των πράξεων του διαμορφώνουν τη **νέα ιδεολογία** που τείνει να γίνει κυρίαρχη στον κόσμο, αυτή που αποκαλείται «**ορθή οικονομική σκέψη**».

Οι **δυσ μόνες αξίες** της, η **ανταγωνιστικότητα** και το **κέρδος**, παράγουν ένα **πολιτισμό οιονεί ολοκληρωτικό**.

Η συναίνεση που παρείχαν οι αδύνατες αλλά καλά οργανωμένες κοινωνικές κατηγορίες στην κλασική μεταρρυθμιστική πολιτική της ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας στηρίζονταν στην ισχύ του εθνικού κράτους : λογική αναδιανομή του εθνικού εισοδήματος, δημοκρατικές ελευθερίες και ιδίως σταθερή απασχόληση.

Ποια συναίνεση μπορούν να παραχωρήσουν σήμερα οι αποκλεισμένοι, οι άνεργοι, οι περιστασιακά απασχολούμενοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι και οι άλλοι που αν και εργαζόμενοι διαβιούν υπο καθεστώς υψηλής ανασφάλειας για το μέλλον ;

Και τι περιθώριο έχουν οι ίδιοι να ενδιαφερθούν, πόσο μάλλον να στηρίξουν την ελευθερία, το θεσμό του πολίτη και τη δημοκρατία ;